

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ І УПРАВЛІННІ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

**Одеса
2022**

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМ ЛІНІЙКИ «ПАРУС» В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Дибченко І. Р.¹, Гострик О. М.²

1 – студентка 4 курсу 40 гр., факультет міжнародної економіки,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра економічної кібернетики та інформаційних технологій
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Дибченко І. Р., Гострик О. М. Переваги та недоліки використання програм лінійки «Парус» в ресторанному бізнесі. У статті проведено аналіз переваг та недоліків використання модулю «Парус-Ресторан» лінійки програм «Парус» у ресторанному господарстві. Розглянуто основні можливості програми і виділені незручності її використання. Визначено українські ресторани, які активно користуються цим програмним забезпеченням у виробничій діяльності.

Ключові слова: програма, сервіс, система, фронт-офіс, бек-офіс.

Дыбченко И. Р., Гострик А. М. Преимущества и недостатки использования программ линейки «Парус» в ресторанном бизнесе. В статье проведен анализ преимуществ и недостатков использования модуля «Парус-ресторан» линейки программ «Парус» в ресторанном хозяйстве. Рассмотрены основные возможности программы и выделены неудобства ее использования. Определены украинские рестораны, активно пользующиеся этим программным обеспечением в производственной деятельности.

Ключевые слова: программа, сервис, система, фронт-офис, бек-офис.

Dybchenko I., Hostryk A. Advantages and disadvantages of using "Parus" products in the restaurant business. The article analyzes the advantages and disadvantages of using the "Sail-Restaurant" module of the "Sail" program line in the restaurant industry. The main features of the program are considered and the inconveniences of its use are highlighted. Identified Ukrainian restaurants that actively use this software in their production activities.

Keywords: program, service, system, front office, back office.

Дибченко І. Р., Гострик О. М. Переваги та недоліки використання програм лінійки «Парус» в ресторанному бізнесі. Інформаційні технології в економіці і управлінні : зб. наук. студ. праць. Одеса : ОНЕУ, 2022. Вип. 4. С. 4–10.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Останнім часом дедалі більша кількість підприємств в Україні у зв'язку з автоматизацією впроваджують у свою роботу певне програмне забезпечення. Сучасні комп'ютерні програми для підприємств громадського харчування дозволяють значно спростити, оптимізувати та прискорити багато основних та допоміжних бізнес-процесів. З'являються нові програми і виникає питання, яке програмне забезпечення найбільш ефективне?

На сьогоднішній день в ресторанному бізнесі широко використовуються такі програмні продукти, як «1С:Ресторан», «IBS: Ресторан», «SERVIO POS», «BAS:» Громадське харчування».

В зв'язку з цим ми зробили спробу визначити позитивні та негативні сторони використання в ресторанній практиці програмного забезпечення лінійки «Парус», а саме «Парус-Ресторан».

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Питання щодо переваг використання лінійки програм компанії «Парус», а також загалом використання автоматизованих систем на підприємствах ресторанного бізнесу, розглядали у своїх працях такі фахівці як: В. Борковой [1], Р. Ембергенов [2], О. Тоцька [3]. Аналіз публікацій показує, що вибраний напрямок досліджень за своєю актуальністю має наукову та практичну цінність.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На даний момент з'являється багато нових програмних засобів, що дозволяють автоматизувати бізнес-процеси ресторанного господарства.

Виникає проблема з вибором останніх. При цьому основними параметрами, які впливають на цей процес, є їх якість, функціональність та доступність. Програма «Парус» є затребуваною в українських мережах ресторанів і тому виникає необхідність виділення переваг і недоліків цього програмного продукту.

Мета статті. Метою статті є визначення переваг та недоліків використання лінійки програм «Парус», а саме такої її компоненти, як «Парус-Ресторан».

Виклад основного матеріалу дослідження. Добре організована робота в підприємствах ресторанного господарства дозволяє керівництву підприємства працювати більш ефективно. Якщо автоматизувати роботу, це підвищить оперативність прийняття рішень та дозволить ефективніше використовувати трудові ресурси. Такий спосіб управління вигідний ще й тим, що бухгалтерам чи фінансистам, наприклад, не потрібно перетягувати купу паперів та папок з одного місця на інше.

Зараз пропонується достатня кількість програм для високого ступеня зручності ведення автоматизованої роботи. Всі вони різні за функціональністю, тому неправильно було б говорити, що ті чи інші – добрі, а інші – погані. Обирати відповідну програму потрібно з багатьох чинників: з намченого плану, враховуючи її розвиток у майбутньому, ресурси, рівень підтримки її постачальником, поширеність і відгуки. Серед широкого спектру таких програм, що найбільше підходить для українських

ресторанів є програмне забезпечення лінійки «Парус». Як лідер українського IT-ринку, Парус корпорація пропонує безліч інновацій разом з комунікаційними можливостями для успішного ведення бізнесу.

«Парус-Ресторан» – це сучасна програма, яка була виготовлена для автоматизації фінансової діяльності комерційних і державних підприємств та управління. Програмний комплекс «Парус-Ресторан» має на меті автоматизацію будь-якого підприємства ресторанного бізнесу, як наприклад: кафе, бару, пабу, та інших [9].

Умовно функціонал цього програмного комплексу фахівці поділяють на дві складові: «фронт-офіс» та «бек-офіс».

Складова «фронт-офіс» призначена для автоматизації процесів обслуговування гостей та включає такі функціональні можливості [8]:

- Робоче місце офіціанта або бармена. Проводиться реєстрація користувача за допомогою індивідуальної картки, після чого система впізнає її власника з урахуванням прав доступу до програмного комплексу. Офіціант має можливість реєструвати замовлення клієнтів, надсилати або друкувати замовлення на кухню або бар з урахуванням індивідуальних уподобань гостей, давати команду системі друкувати рахунки для клієнтів і, якщо це дозволено правами доступу, друкувати чеки на оплату клієнтами замовлень.

- Робоче місце касира. Якщо є необхідні права, касир має можливість давати системі команду на друк чеків та фізично приймає гроші від клієнтів. Система також надає можливість реєструвати повернення грошей у разі виникнення будь-якої проблеми.

- Робоче місце адміністратора зали. Адміністратор має можливість виконувати всі дії у системі, які передбачені для офіціантів та касирів. Крім того, він має можливість реєструвати в системі заміну столу та/або офіціанта, який обслуговує клієнта, а також проводити видалення із системи замовлень або позицій замовлень із реєстрацією причин видалення.

- Крім оплати з печаткою фіскального чека, система «Парус-Ресторан» дозволяє проводити оплату за безготівковим розрахунком, за кредитною або клубною картою клієнта, а також у кредит на організацію та на співробітника.

- Можливе застосування дисконтно-депозитної системи у ресторані за допомогою клубних карток клієнтів.

Складова «бек-офіс» програмного комплексу «Парус-Ресторан» має такі функціональні можливості [8]:

- Ведення довідника продуктів.
- Реєстрація калькуляційних карт страв та напівфабрикатів з урахуванням взаємозамінності продуктів (можлива заміна кількох продуктів з урахуванням пріоритетів для заміни).

- Ведення журналу виготовлених страв.
- Списання з урахуванням розкладання на продукти.
- Реєстрація типових меню (наприклад, бізнес-ланч).
- Реєстрація попередніх замовлень на банкети.

Загальні переваги та недоліки впровадження системи «Парус-Ресторан» наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Переваги та недоліки використання «Парус-Ресторан»

Парус - Ресторан	Переваги	Недоліки
	Забезпечується швидка обробка замовлень та обслуговування відвідувачів	Закрита система, яка може бути змінена користувачем
	Підвищується якість сервісу, престиж закладу, лояльність клієнтів	Тільки розробники мають право проводити модифікацію
	Покращується узгодженість та контроль над роботою персоналу	Тільки розробники можуть пристосовувати програму до специфіки підприємства
	Здійснюється інтеграція з сучасним обладнанням	Труднощі з оновленням версії програми
	Ведеться облік руху матеріальних цінностей та руху товарів	Ефективно будуть працюватимуть лише високо кваліфіковані працівники
	Скорочуються тимчасові витрати на пошук та аналіз інформації	

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Щоб повністю проаналізувати ефективність використання програмного забезпечення «Парус-Ресторан» в Україні, необхідно з'ясувати, які українські ресторани використовують цю програму. Дані дослідження цього питання представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Заклади України, які використовують «Парус-Ресторан»

Місто	Ресторан
Київ	«011»
	«Індиго»
	«Шинок»
	«Маріо»
Одеса	«Порт Рояль»
	«Українські страви»
	«Сушия»
	«Маракеш»
	«Шафран»
Дніпро	«Тиква»
	«Папа Карло»
Вінниця	«Асахі»
	«Разгуляєво»

Джерело: розроблено авторами

Автоматизація ресторанного бізнесу дозволяє виключити втрати прибутку через людський фактор, збільшити швидкість обслуговування клієнтів і навіть виробити маркетингову стратегію бізнесу.

Таким чином, тільки при формуванні чітко розробленої концепції та послідовного комплексного впровадження всіх складових ресторанного бізнесу, однією з яких є інформаційні технології, гарантовано успіх у розвитку підприємств ресторанного господарства.

Варто зазначити, що головним конкурентом програмного забезпечення лінійки «Парус» на даний час є програми фірми «1С», та українського аналогу «BAS». Аналіз функціональних можливостей вищезазначених програмних засобів наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

Порівняльна характеристика програм автоматизації ресторанного бізнесу

Ознаки порівняння	Програмне забезпечення		
	1С	Парус	BAS
1	2	3	4
Функціональні можливості	автоматизація виробничих і торгових підприємств всіх форм власності	управління логістикою, фінансами, обліком	ведення номенклатурного довідника з відображенням всієї необхідної інформації
	автоматизація організаційної та господарської діяльності	планування та облік у проєктах	автоматизація організаційної, планувальної та господарської діяльності
	широкі можливості для управлінського обліку та побудови аналітичної звітності	автоматизація організаційної і господарської діяльності	можливість враховувати: сезонні відсотки, взаємозаміни, хіміко-енергетичні характеристики, калорійність та харчову цінність
	ведення бухгалтерського обліку з кількома планами рахунків та довільними вимірами обліку, регламентована звітність	розрахунок заробітної плати, управління персоналом та штатним розкладом	автоматизація бухгалтерського та податкового обліку підприємств, в тому числі і громадського харчування
	можливість управління діловими процесами, відносинами з клієнтами		

1	2	3	4
Масштабованість	дозволяє працювати у файловому варіанті	добре працює як в однокористувальницькому режимі, так і при обслуговуванні групи користувачів	дозволяє працювати з іншим програмним забезпеченням
Гнучкість	висока	висока	висока
Сфера використання	машинобудування, харчова промисловість, управління інженерними даними, ремонтні, торгівельні, будівельні та сільськогосподарські організації, громадське харчування та готельно-ресторанний бізнес, салони краси, бюджетування і т.д.	машинобудування, харчова промисловість, нафтові компанії, підприємства енергетичної галузі	машинобудування, харчова промисловість, торгівельні, будівельні та сільськогосподарські організації, громадське харчування та готельно-ресторанний бізнес

Джерело: розроблено авторами на основі [10]

На основі таблиці 3 можна зробити висновок, що програмне забезпечення «Парус», порівняно з аналогами, має доступний та широкий функціонал, багато можливостей у різних сферах використання.

Висновки з даного дослідження. Автоматизація ресторану за допомогою лінійки програм компанії «Парус» дозволяє оптимально поєднувати всі функції, необхідні для ефективного управління рестораном.

В результаті проведеного дослідження стало цілком зрозуміло «що ж таке Парус» і де він використовується. Оскільки «Парус-Ресторан» має великий попит серед організацій та підприємств, можна зробити висновок, що це досить непогана програма автоматизації ресторанного господарства.

Звичайно, вона має свої переваги та недоліки. Переваг програми було виділено значно більше, ніж недоліків, що дозволяє зробити висновки щодо ефективності використання програмного забезпечення «Парус-Ресторан» та його популярності в українських мережах ресторанів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борковой В. И. Автоматизированные системы учета на предприятиях ресторанного бизнеса. URL: <https://cutt.ly/qTjQ89g> (дата звернення: 09.11.2021).

2. Ембергенов Г. А. Использование систем управленческого учета в гостинично-ресторанном бизнесе. *Вестник КарГУ. Серия «Экономика»*. 2019. № 3 (95). С. 104–110. URL: <http://rep.ksu.kz/handle/data/9268> (дата звернення: 13.11.2021).
3. Тоцька О. Л. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 340 с.
4. Гострик О. М., Соловйова В. В. Управлінські інформаційні системи : навч. посіб. Кривий Ріг : Виготовлювач: Типографія «Айс Принт», 2018. 173 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7210> (дата звернення: 09.11.2021).
5. Гострик О. М., Дербенцев В. Д., Тішков Б. О. Досвід використання систем автоматизації бізнес-процесів на підприємствах по наданню послуг. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку* : матеріали III Міжн. наук.-метод. конф. (27-28 лютого 2020 р.). Одеса : ОНЕУ, 2020, С. 178–182. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/11453> (дата звернення: 09.11.2021).
6. Ильичев В. Опыт внедрения CRM в разных отраслях. URL: <http://parus.ua/ua/7/5/> (дата звернення: 09.11.2021).
7. Моделювання економічних процесів : навч. посіб. / П. І. Островський, О. М. Гострик, Т. П. Добрунік, О. В. Радова. Одеса : ОНЕУ, 2012. 132 с.
8. Програмний комплекс «Парус-Ресторан». URL: <http://www.parus.ua/ua/169/> (дата звернення: 09.11.2021).
9. Что такое Парус? Область применения, задачи и нюансы, Преимущества и недостатки. URL: https://stimul.kiev.ua/articles.htm?a=chto_takoe_parus_oblast_primeneniya_zadachi_i_nyuansy_preimushchestva_i_nedostatki#nedostatki_i_neudobstva (дата звернення: 09.11.2021).
10. Макарова Л. М., Левцева О. А. Сравнительная характеристика основных отечественных разработчиков автоматизированных систем управления предприятием. URL: <https://docplayer.com/29082400-Sravnitelnaya-harakteristika-osnovnyh-otechestvennyh-razrabotchikov-avtomatizirovannyh-sistem-upravleniya-predpriyatiem.html> (дата звернення: 09.11.2021).